

Gülümse Ey Şehir

– MehmetALİ · 23 Aralık 2009

Desem ki ağlamaklıyım, inandırıcı bulunmaz ahvalim.

Desem ki yoksulum, görünenler kanıtlamaz, durumumu.

Desem ki yalnızım, kalabalıklar içinde sözümün tesiri olmaz.

Desem ki kimsesizim, mirasçılar yalanlar söyleneni.

Gülümse ey Şehir, bağrım hûn olsa da. Bilirim aynı kaderi paylaştığımızı.

Bilmekteyiz, ağlamaklı, yoksul, yalnız ve kimsesiz olduğumuzu. Gülümse ey

Şehir!...Kimse duymasın yoksul olduğumuzu.

Gülümse ey Şehir!...Kimse farkına varmasın, kimsesizliğimizin.Gülümse ey

Şehir!...Kimse anlamazsın yalnızlığımızı.Gülümse ey Şehir!...Kimse bilmesin ne acılar çektiğimizi.Niçin gülümsemezsin? Neden kahrolursun bencileyin?

Kalenin taşlarına bakıyorum, bir bir eksilmekte bedeninden. Bilirim, ne acılar çektiğini. Kitabelerini okuyanların sayısı bir bir azalmış. Bilmez miyim, farkında olmadığını birçok kimsenin.

Hanların eskisi gibi değil. Ne kervan gelir ne konaklayan var. Ne Hancı var ne eski ihtişam. Küçelerinde eli bakraçlı suya giden gelinler kalmadı. Bir med-cezir gibi su taşıyan yok, katsallardan.

Konaklarında ne eski neşe kaldı ne konakların kendileri. Tartıda dürüstlük yerini hileye bıraktı, yıllardır. Çocuklar kıymetini bilmez oldu, güngörmüşlerin. Torunlar, bu yüzdendir dinlemez oldu büyükleri. Kadınlar, yemeklerindeki lezzete yabancı kaldı. Erkekler ikindi sonrası elleri dolu gelmez oldu, evlerine. Sanatı altın bilezik bilenlere rastlamak imkânsızlaştı. Hangi sanatkâr, memnun hayatından?

Her sokakta üç-dört kahvehane açılır oldu; pinekleme-tünemek için. Çocuklar, misafirin geldiğini haber vermek için bu meskenleri adres bilir, oldu. Caddelerde olanı- biteni anlamak güçleşti. Mektep talebelerini anlamaz oldu, muallimlerin.

Ne saygı kaldı ne sevgi dünden bugüne. Farkındayım, insan sayısının arttığının, seni altın bilip köyden kasabadan göç edenlerin. Anlamaktayım ve bilmekteyim, bunu.

Farkındayım, eski yapıların yerle bir olduğunun. Konakların, köşklerin harap olduğunu bilmekteyim. Bilmez miyim, alaya konu olduğumu bu fikirlerimle. Bilmez miyim, devrin değiştiğini, devranın farklı olduğunu. Anlamaz mısın ne denli ıstırap duyduğumu, anlamaz mıyım ıstırapı benliğinden eksik etmediğini. Evler aynı olmasa bile insanlar aynı değil midir? Küçeler hiç değişmemiş. Camiler aynı, kilseler aynı,

hanlar aynı... Değişen insan mı oldu?

Okullar yokken okumayanı bilinmezdi, şehrin. Şiiri ezbere bilenler vardı, tarihten haberdâr olanlar vardı, sözü dinlenilir olanlar vardı. Kabuktaki değişmenin benliği yabancılaştırarak insanı tanımaz hale getirişine bir türlü inanmak istemiyorum.

Bilmez miyim, eski günlerin geri gelmeyeceğini.

Küçelerden geçerken yaşlıya hürmetin geri gelmesinin derdindeyim. Büyüğün küçüğü sevmesi gerektiğinin peşindeyim. Yere düşen ekmeği alınına götürüp öpecek olanların olmasını arzuluyorum. Komşunun komşuyu tanimasını istiyorum, bilmesini istiyorum,

yıllar öncesi gibi. Bayram günlerinde, taziyelerde, sevinç ve hüznün nasıl paylaşırsa bu gün aynısı yer alsın, gündelik yaşamda.

Ey Şehir!... Gülümsemeni istiyorum, bundan sonra. Hüzne meyyal duruşun değiştikçe tebessüm kaplasın çehreni.

Fırından dumanı tüten ekmeği teşte bırakıp eve gelinceye kadar, birkaç ekmeğin kenarının kopartılmasını ne kadar arzulamaktayım!...Sen bilirsin neden bahsettiğimi.

Keşke teşte hamur yoğurmayı unutmasaydı, kadınlar. Keşke her gün yüz evin ekmeğini mahalle fırınına ben götürseydim.

Kavgaya karışanları ayıran aksakallılarımız vardı, o dönem. Şimdi sakal hak getire.

Kimse kimsenin sözünü dinlemez oldu, özünü tanımaz oldu. Hırsızın, hırlının hakkından mahallelerimiz vardı. Kimse kimsenin malına göz koymazdı. Kapkaç diye gündüz ortası yapılan rezalete bakınca arlanmamak, utanmamak elinde değil be hemşerim, biz böyle büyümedik be Şehrim!...

Ey Şehir!... Gülümsemen lazım, yine de. Bunları kaleme aldıktan sonra okuyacak olanlar vardır, elbette. Onlar okuyacak ve bilecek aramızdaki sırrı. Bakarsın, ikili olan ben ve sana katılanlar olacak, günde birkaç kişi. Çoğalacağız, birer birer.

Tebessüm et ve gülümse ey Şehrim!..

Dağ Kapı'nın dününü, bugününü bilmekteyim. Dört kapı'nın hiçbirini unutmuş değilim.

Hala unutmuş değilim. Bugüne gelenlerle yarına miras bırakacaklarım kaybolmuş değil. Okuyabiliyorum, yer yer kitabelerini. Yeni Kapı'da, Mardin Kapı'da, Urfa Kapı'da yabancılarımız olan kimseler yok. Kitabelerin, burçların yerli yerinde olmasa da kaybolmuş değil, çoğunlukla. Bugünün çokbilmişleri, bazen seni anlatınca kimi hatalar yapar, durur. Onlarca yıldır burada yaşayanlar, halen yabancı kalmışsa sana, bunun suçu bendedir., tanıtamadığımdandır seni.

Bence şimdi tebessüm et ve gülümse. Suskunluğunun zincirini kır. Birçok isme yabancı değilsin, binlerce

seneden bugüne. Herkes seni başka bir isimle ansa da sen gönlümdeki şehirsin. Nice savaşlar gördün, nice sıkıntılar geçirdin. Amid oldun, el-Cezire bilindin, Diyarı- Bekir oldun, "Diyarbakır" diye adlandırıldın. Yanı başında çağıldayan Dicle'nin sesiyle asırlardan bu yüzyıla ulaştın. Nice devrana tanıklığın var, binlerce yıldan beri. Nice hükümdar, seni almak için ordularını feda etti, göz göre göre. Gayrı hüznü beni senden alıp yabancı diyarlara atmasın, artık. Kapanacağıma emime.

Senin için kilitleyeceğim, kapımı ve konuşmayacağım. Ne olur tebessüm et ve gülümse!...Konuşmak istemeyeceğim, kimseyle. Tanınmak istemeyeceğim, tanışmak da. Adın söylendiğinde kırgınlığım ve kırgınlıklarım yansıyacak kırık dökük cümlelere:

-Ya öyle mi?...

-O kitabı okumadım.

-Sahi bu yer Diyarbakır'de mi?

Ey Şehr-i Ranâ!... Ey Diyar-ı Güzin!.. Bilmelisin ki gönlüm seninledir. Sen gülümsersen efkâr yerini huzura bırakır. Sen tebessüm edersen beni anlayan çokları bulunur.Sen beni anlarsın, ben Kıtmîrin olurum, kapında senin...Ey şehir!.. Yorgun düştüm, sana olan duygularımı dile getirirken. Anlıyorum ve bilmekteyim ki her şehir insan gibi canlıdır, doğar, büyür, gelişir. Her olgunlaşma yerini ölüm meleğine terk eder, bilirsin. Kapıdadır, davetsiz misafir gibi, ölüm. Ben, bilerce yıldan bu güne gelen varlığına şahidim, tanıyıyım var olduğunun. Bir yirmi-otuz yıl sonrasını görebilecek miyim?

Ali Emirî, Hattat Hamid, Sezai Karakoç, Ahmed Arif, Şevket Beysanoğlu, Selahattin Yazıcıoğlu, Adil Tekin, Abdussettar Hayati Avşar, gibi anılacak mıyım? Cahit Sıtkı'nın asude ölümü bekleyişi misali rahat rahat kapının çalmasını bekler miyim?

Musalla Taşı'na konulacak mı, cenazem? Diyecekler mi, ardımdan "Bu ölen kim?" Beklentim, tebessümünde. Sen gülersen o kadar acıyı unutturum, birden. Gözyaşımı akıtamam artık içime. İstirapla kavrulmaz bir daha kalbim. Ey Şehir!...Tebessümünü eksik etme üzerimizden. Kerem olmadım, Mecnun olmadım, Ferhat tanınmadım. Aslı kalmadı, bugünde. Leyla'yı bulma adına Mecnun olmayı göze alan yok, şimdi. Şirin olmak için birçok acılar, büyütmeli sinede. Ben sana sevdalandım, Ey Şehir!...Seninleyim, yaşadıkça. Dalından ayrılan yaprağın hüznü var, içimde; güze dönüşen bahar demini yaşarken. Gurbete çıkacağım, artık Ey Şehir!...Dönüp bakmayabilirim sana. Ardıma dönüp baksam, gözyaşım verecek ele beni. Tebessüm etmesen göçüp giderim, bu diyardan. Vazgeçerim serden, yardan.Tebessüm et, Ey Şehir!...Gülümse!... Geleneğimde tebessüm vardı, içim kan ağlasa da. Doğunun hüznü meyyal vasfını atmadım, üzerimden.

Mevlana Celaledin'in Mesnevîsi'nde varım. Şirazi'nin Bostan'ında, Gülistan'ında varım. Uzak düşmedim, Mantıku't-Tayr'dan. Galip Dede'nin Hüsn ü Aşk'ında bulundum, eridim derviş gibi. Yunus'un şiirinden uzak kalmış, hissetmedim kendimi.

Yıllar geride kaldı, geride bıraktım yılları. Saç ağardı, sakal ağardı. Çoluk çocuğa karıştım, sardılar, dört yanımlı. Ne demeliyim, bu yaştan sonra. Güz mevsimine varmadan yolculuk, yağın yağmurlarla ıslandı bir ruhum. Şakaklarıma kar rengi veren senden ayrı düştüğüm yıllar oldu. Alımda hüznün çizgilerinin çizgileri, ömür sermayesinin azaldığına dair derin hatlar bıraktı.

Yaşamı zehreden hayatın zorlukları,dünya hayatının gün geçtikçe tükendiğini haber vermekte. Ne olursun, tebessüm et!... Mona Lisa'ya imrenmedim, sen varsın ezberimde diye. Mona Roza'yı ezberimden sildim, sen varsın diye. Ruhumun her zerresinde senden izler taşır, kalemime gönlümden damıttığım kelimeler, kurduğum cümleler. Her cümlem, senden izler taşır oldu. Suyunu içtim, havanı soludum, ekmeğini böldüm, sırdaşlarımla.

Kopmayışımın sırrı sende saklı oldu, hep. Her hicran, vuslatın habercisi bilinir.Benim gurbetteki sürgünümü uzatma derim, gizli gizli. Şair de öyle şeyler söylemişti, "Ey Sevgili" şiirinde. Gidişimin dönüşü olmayacak gibi, bu kez. Sen şehirsin, sen anasın, yârsın, babasın, kardeşsin. Bağına al beni. Sen gönlümün ışık huzmesisin. Aydınlığıyla dağıt, karanlıkları. Gönlümün kırık fanusunda senden aldığım güçle ayakta durmaktayım.

Ey Şehir!... Keşke sevda bu kadar acı vermeseydi, âşıkların yüreğine ve keşke iz bırakmasaydı gözyaşları yanaklarda, aks etmeseydi dizelere, satırlara. Gidiyorum, hüznümlü baş başa. Arkama bakmadan gidiyorum, bir sabah gün ışımadan. Yokluğum, yokluğundandır Ey şehir!..Her senin için kaleme sarıldığım an, okuyanın sabrı taşırır, bilirim yazdıklarım. Sen olmasaydın bunca yazar mıydım, içimi döker miydim? Aşikâr eder miydim, sırrımı?

Tebessüm et ve dünya gözüyle göreyim bir kez daha seni. Beklentim, tebessümünde ve gülümsemende.Sen gülersen o kadar acıyla kıvrılmaz yüreğim, gözyaşını akıtmam söz bir daha içime..